

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
ORGANIZACJA HARCEREK

Przewodnik po Regulaminie Drużyny Wędrowniczek dla hufcowych

Druhno hufcowa!

Oddajemy w Twoje ręce nowy regulamin drużyny wędrowniczek Organizacji Harcerek wraz z krótkim przewodnikiem, jak należy go rozumieć i wprowadzać w życie. W regulaminie znalazły się nowe wpisy, część kwestii została doprecyzowana i uszczegółowiona. Dokument zawiera modyfikację zapisów dotyczących metodyki wędrowniczek, zwraca uwagę na kwalifikacje drużynowej, czy skład drużyny. Poniższy przewodnik rozjaśnia to, jak powinny być rozumiane najważniejsze zapisy regulaminu, jest zbiorem wskazówek dla hufcowych, na co należy zwrócić uwagę w kontekście pracy z drużynową drużyny wędrowniczek. Mamy nadzieję, że będzie dla Ciebie pomocnym narzędziem w dążeniu do celów, jakie wyznacza sobie obecnie nasza Organizacja.

Czuwaj!

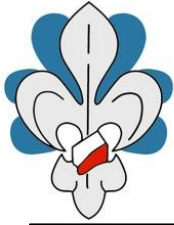
phm. Sonia Kęsy HR

Wydział wędrowniczek

Drużyna liczy przynajmniej 8 wędrowniczek (nie licząc drużynowej) w wieku od 15 lat.

Regulamin drużyny wędrowniczek określa, że drużyna związkowa powinna składać się z 8 członkiń. Liczba ta powinna być standardem, do którego dążymy na poziomie całej Organizacji. Obecnie regulaminową liczbę członkiń ma ok. 70% wszystkich drużyn wędrowniczek w Organizacji. Pozostałe drużyny powinny podjąć starania, aby do tego standardu dołączyć. Taka liczba członkiń gwarantuje zachowanie pracy indywidualnej z każdą z wędrowniczek, ale jednocześnie sprzyja budowaniu atmosfery w grupie i pracy w zespołach zadaniowych. W regulaminie nie została określona maksymalna liczba członkiń, jednak należy wskazać, że w drużynie liczącej ponad dwukrotnie więcej członkiń trzeba poświęcić szczególną uwagę temu, jak realizowana jest praca indywidualna drużynowej z każdą z wędrowniczek.

W regulaminie zwrócono również uwagę na to, że do drużyny powinny należeć dziewczęta w wieku od 15. roku życia. Oznacza to, że każda dziewczyna, która uczęszcza do 2 lub 3 klasy gimnazjum może być członkinią drużyny, a metodyka wędrowniczek skierowana jest właśnie do tej grupy wiekowej. Zadaniem hufcowej jest upowszechnianie tej informacji wśród drużynowych drużyn harcerek, budowanie świadomości drużynowych na temat istoty przekazywania druhen do drużyn wędrowniczek, które w lepszy sposób odpowiadają na potrzeby dziewcząt związane z ich etapem w rozwoju psychofizycznym. Tak jak jest naturalną rzeczą to, że zuchotka staje się harcerką, tak samo naturalne powinno być to, by harcerka stawała się wędrowniczką. Warto propagować w drużynach ideę powszechnego wędrownictwa, która zakłada przekazywanie każdej druheny do drużyny wędrowniczek, niezależnie, czy planujemy, by dana osoba pełniła w przyszłości funkcje wychowawcze w gromadzie zuchenek czy w drużynie harcerek. Przez co najmniej pół roku wędrowniczka powinna doświadczyć czasu dla siebie, czasu bez funkcji. W tym okresie drużyna powinna uczestniczyć w jednym dłuższym wyjeździe z drużyną wędrowniczek (obóz, zimowisko). Następnie drużynowa wędrowniczek przekazuje rozkazem druhenę na służbę, np. do gromady, a wędrowniczka dalej może uczestniczyć w pracy drużyny jako pełnoprawna członkini.

Drużyna rozpoczyna działanie po zatwierdzeniu planu pracy przez hufcową.

To nowy zapis, którego nie było w poprzednim regulaminie, a wprowadzony został w celu ujednoczenia regulaminu drużyny wędrowniczek z regulaminem gromady zuchenek. Oznacza, że żaden zaciąg ani zbiórka nie mogą się odbyć, dopóki plan pracy nie zostanie zatwierdzony przez hufcową. Warto pamiętać o wyznaczeniu rozsądnego terminu oddawania planów pracy, by ten warunek miał sprzyjające okoliczności, żeby być przestrzegany. Drużyny wędrowniczek różnie rozpoczynają działania w nowym roku szkolnym, niektóre wraz z początkiem września, inne z początkiem października. Dlatego należy zwrócić uwagę na to, aby plan pracy był zatwierdzony np. dwa tygodnie przed rozpoczęciem zbiórek. Data ta może być jednak różna dla różnych drużyn, nawet w obrębie jednego hufca, dlatego warto taki termin ustalić wraz z drużynową konkretnej jednostki, a nie wspólnie dla hufca.

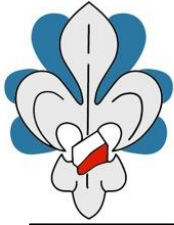
Zatwierdzenie planu pracy należy do obowiązków hufcowej, warto jednak, aby każdy plan pracy drużyny wędrowniczek został wcześniej zaopiniowany przez referat wędrowniczek chorągwi, a gdy nie ma takiego referatu – inną instruktorkę wędrowniczą chorągwi lub wyznaczoną osobę z wydziału wędrowniczek.

Drużyna działa zgodnie z zasadami metodyki wędrowniczek, a w szczególności jej praca jest oparta na pracy nad sobą, służbie, wędrówce (w sensie fizycznym, intelektualnym i duchowym) oraz wycynie.

Nowy regulamin podkreśla wszystkie elementy naramiennika i paradygmatu wędrowniczego, które powinny być uwzględniane w pracy drużyny. Ważne, aby hufcowa zwracała uwagę na to, czy każdy z tych elementów zawiera się w przygotowanym przez drużynę planie pracy. Często drużynowe skupiają się na jednym aspekcie, zapominając o znaczeniu holistycznego rozwoju każdej wędrowniczki. Należy zauważyć, że służba jest elementem metodyki, który często jest zaniedbywany w drużynach. Drużyna powinna podejmować stałą służbę i motywować wędrowniczki do poszukiwania służby indywidualnej. Warto zwrócić uwagę na to, by każdy wyjazd czy biwak drużyny uwzględniał również element służby i szukania miejsca w społeczeństwie.

Przynajmniej raz w roku drużyna organizuje co najmniej ośmiodniowy obóz z wędrówką i dwie wędrówki w ciągu roku.

Głównym elementem pracy w drużynie wędrowniczek jest wędrówka, zarówno w rozumieniu wędrówki fizycznej, jak i duchowej czy intelektualnej. Warto zwrócić uwagę na to, by wędrówka w sensie fizycznym nie była zaniedbywana. Jej formą mogą być rajdy, biwaki, wyjścia terenowe. Regulamin nie określa, jak długa powinna być wędrówka, ale zwraca uwagę na jej istotę. Ważne, by hufcowa weryfikowała, czy zaplanowane wędrówki zawierają element puszczaństwa, czy wędrowniczki nocują pod namiotami, gotują na ogniskach, wędrują z mapą. Zdarza się bowiem, że częściej niż w góry i do lasu drużyny wyjeżdżają zwiedzać duże miasta.

W drużynie zdobywany jest naramiennik wędrowniczy, którego zasady zdobywania określa Naczelniczka Harcerek w odrębnej instrukcji.

Naramiennik wędrowniczy jest elementem wyróżniającym wędrowniczki, z tego powodu należy pamiętać, że może być zdobywany tylko przez drużyny należące do drużyny wędrowniczek. Każda wędrowniczka przyjęta do drużyny może zacząć realizować swoją próbę na naramiennik. Dokładne zasady zdobywania określa odrębna instrukcja, warto jednak zaznaczyć istotę realizacji próby na naramiennik przez wędrowniczki. Próba ta powinna rozpocząć się najszybciej, jak to jest możliwe, i zostać ukończona w okresie do 6 miesięcy. Każda wędrowniczka w drużynie powinna podjąć się realizacji próby na naramiennik, drużyny będące członkiniami drużyny dłużej niż rok powinny już go mieć. Przyznanie naramiennika w drużynie powinno wiązać się z obrzędowością. Warto, aby hufcowa zwróciła uwagę, czy w planie pracy uwzględnione są informacje dotyczące zdobywania przez drużyny naramiennika.

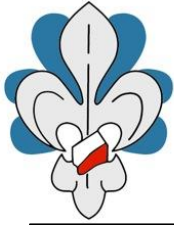
Drużyną kieruje drużynowa – instruktorka ZHR, która ukończyła kurs metodyki wędrowniczek.

Drużynową nie może zostać osoba po kursie metodyki harcerek lub kursie zuchmistrzowskim, nawet jeżeli jest instruktorką. Mianowane na funkcję drużynowych wędrowniczek powinny być więc tylko instruktorki, które ukończyły kurs metodyki wędrowniczek.

Hufcowa powinna tylko w bardzo wyjątkowych sytuacjach dopuszczać do przejścia lub założenia drużyny przez drużnę bez stopnia instruktorskiego czy kursu metodyki wędrowniczek. W obu przypadkach drużynie należy wyznaczyć okres próbny, który nie może przekroczyć 12 miesięcy. Jeśli drużyna kieruje się do hufcowej z planem założenia nowej drużyny, mimo że nie spełnia wymagań i nie należała wcześniej do drużyny wędrowniczek, warto zachęcić ją, aby najpierw uregulowała kwestie dotyczące kursu i stopnia. W takich wypadkach wskazane jest, aby hufcowa zaproponowała potencjalnej drużynowej uczestnictwo w pracy innej drużyny wędrowniczek, w której kandydatka mogłaby zdobyć wiedzę i doświadczyć metodyki. Dopiero później drużyna może założyć nową drużynę.

W przypadku gdy drużynę chce założyć lub przejąć instruktorka związana z inną metodyką, należy umożliwić jej udział w kursie metodyki wędrowniczek. Pamiętajmy, że na poziomie Organizacji Harcerek co roku organizowany jest kurs metodyki wędrowniczek dla instruktorek „Kwadrans”, który skierowany jest właśnie do takich instruktorek. Ważne jest nie tylko posiadanie stopnia instruktorskiego, lecz także istotne jest zgłębienie takich tematów jak metodyka, psychologia rozwojowa wieku dojrzewania, jak również przeżycie prawdziwego obozu wędrownego w gronie innych instruktorek – wędrowniczek.

Powyższe zapisy dotyczą najbardziej standardowych przypadków, które pojawiają się w Organizacji. Mamy jednak świadomość, że drużynę wędrowniczek mogłaby założyć harcmistrzyni bez ukończonego kursu metodyki wędrowniczek. W takiej sytuacji należy pamiętać, że na funkcję drużynowej powołuje hufcowa i to na niej spoczywa odpowiedzialność, by powierzyć drużynę osobie, która podoła realizacji misji zgodnie z metodyką wędrowniczek. Praktyka i obserwacje wskazują, że znacznie lepsze efekty osiągają jednak drużyny po kursie metodyki wędrowniczek niż takie, które go nie ukończyły.

Okres próbny

Zgodnie z zasadami nowego regulaminu hufcowa drużynie niespełniającej wymagań, może wyznaczyć okres próbny, z zastrzeżeniem, że drużynowa musi przedstawić program naprawczy, w tym przypadku dotyczący uregulowania kwestii kursu metodycznego. Niewykonanie planu w okresie próbnym lub jego nieprzedstawienie powinno skutkować rozwiązaniem drużyny.

Praktyka wskazuje, że umożliwienie drużynom prowadzenia drużyny bez spełnienia wymagań znacząco wpływa na jakość prowadzonej pracy, jak również obniża motywację drużynowej do wyrównania braków.

Opiekunka drużyny i jej rola

W sytuacji, w której drużyna nie spełnia wymagań regulaminów Związku lub drużyna działa w okresie próbnym, hufcowa ma prawo wyznaczyć drużynie opiekunkę. Warto, aby na opiekunkę wyznaczyć instruktorkę wędrowniczą, która będzie dla drużyny wsparciem wychowawczym i metodycznym, która będzie znała specyfikę funkcjonowania ruchu wędrowniczego. Tak jak rola opiekunki jest bardzo istotna w przypadku niespełniania wymagań, tak od rozeznania hufcowej będzie zależeć czy opiekunka zostanie przydzielona każdej drużynie próbnej. Do zadań opiekunki może należeć wspieranie planowania pracy z drużyną, udział w wędrowkach drużyny, czuwanie nad realizacją stopni czy prób na naramienniki.

Drużynowa zobowiązana jest do terminowego i rzetelnego przeprowadzenia spisu drużyny.

Drużynowa ma obowiązek wypełnienia formularza spisowego w Centralnym Spisie Ewidencji Instruktorów i Drużyn (CESEI) w terminie wyznaczonym i podanym w rozkazie Naczelniczki Harcerek, uwzględniając stan faktyczny na koniec roku, za który wypełniany jest spis. Spis jest narzędziem, na podstawie którego analizowane są dane na skalę chorągwi oraz całej organizacji, co pozwala śledzić rozwój oraz wytyczać jego dalsze kierunki. Bez rzetelności każdej drużyny wyciąganie wniosków dotyczących całej Organizacji Harcerek jest dużo mniej wartościowe.